

Thilde Vrijman

door H. KINGMANS

I. De kandidaat.

Over de IJsselbrug ratelt de sneltrein Amersfoort-Zwolle-Groningen. Nog even en links het „Engelsche Werk” van Zwolle.

In de coupé's komt beweging. Reizigers, die zich gereed maken uit te stappen.

„Dus, Bertus, we houden het voor afgesproken: over veertien dagen kom ik je opzoeken. Je krijgt nog wel een levensteeken.”

Kees Veringa is opgestaan, bergt zijn pijp op, trekt jas aan, zet hoed op en grijpt actetasch uit het net.

„All right,” antwoordt Egbert Bijmolt.

„Is dat onvervalscht Groningsch soms?”

„Zooiets.”

Een contrast in den coupé: een lange, slanke jongeman met donker, ernstig uiterlijk, ravenzwart haar en donkerbruine oogen (Egbert Bijmolt) en een vrij korte, tamelijk gezette gestalte, hoog blond haar, blauwe oogen, oolijk gezicht (Kees Veringa).

Maar ook overeenkomst: vanavond staat in de couranten: Geslaagd voor cand.-examen Theologie: E. Bijmolt, Groningen en C. Veringa, Zwolle.

De remmen knarsen tegen de wielen en onder de overkapping van het Zwolsche station staat de trein stil.

Een stevige handdruk, een groet, Kees Veringa springt op het perron. De ander oogt hem na, verliest hem even in het gedrang van gaande en komende mensen. Maar dan..... Kees en zijn meisje. Een omhelzing. Kees gebaart. Ze komen op den coupé af. Egbert staat in de open deur.

„Ik zeg: Riek, even terug, Bertus gelukwensen. Cum laude. Goeie morges.”

Riek Bosman geeft lachend een hand: „Bijmolt, gefeliciteerd, hoor. Dat zit er op, hé? En kijk nu maar niet zoo jaloersch, man. Over anderhalf uur daveret het perron in Groningen.”

Egbert Bijmolt lacht zonnig nu. Een oogenblik later is het jonge paar verdwenen.

Egbert Bijmolt koopt een courant en slaat de Kerken Schoolrubriek op. Ja: Cand.-examen Theologie..... Je hebt het gezien van je mede-studenten, die wat verder waren. „En nu sta je daar zélf, Bertus,” zou Kees zeggen. Allen noemen hem Egbert, bij zijn vollen naam; Kees, altijd buitenissig, zegt: Bertus.

De deur van den coupé wordt dichtgeklapt. En eenige tellen later zoekt de trein Meppel op.

Bijmolts blik dwaalt van de courant naar de weilanden links en rechts, die onder water staan, een troosteloos gezicht. En toch ziet hij dat niet.

„As je nou verstandig bent, dan ga je aanpakken, jij kunt het doen, ik bezit geen sou,” heeft Kees zooeven in den trein nog gezegd.

„Stel je nu niet beroepbaar, man. Over een jaar of twee, drie Doctor Bijmolt, dat klinkt niet kwaad.”

Bijmolt glimlacht. Bij de Vrijmans zouden ze het ook wel willen, dat hij „doorjoeg.” Mijnheer Vrijman vooral, Thilde ook wel, maar die hinkt toch op twee gedachten: Doctor is mooi, het stáát, zei ze eens, maar een pastorie, een eigen nestje, dat je geheel naar je smaak kunt inrichten, lokt toch ook wel aan. Tante Vossius zou het eigenlijk toch ook wel willen: „Jongen, je bent een gezelligheid in huis; je vroolijkt mijn eenzaam

vrouwenleven wat op; het laatste jaar is fijn geweest, ook als je met Thilde bij mij was.”

Het laatste jaar heeft Egbert Bijmolt „thuis” gewerkt. „Thuis,” dat is bij tante Marie Vossius, geboren De Blécourt, op den Heereweg.

Dat is al jaren zijn thuis. Vader en moeder zijn overleden, toen Egbert nog geen tien jaar was. Met zijn zusje van zeven kwam hij bij oom en tante Vossius. Oom Maarten werd voogd over de beide kinderen, nam ze ook in huis op. Hij kon het financieel wel doen. Bovendien waren de kinderen Bijmolt niet onbemiddeld.

In het jaar, dat Egbert naar het Willem Lodewijk Gymnasium in de Oosterstraat zou gaan, werd zijn zusje Hilje ziek, longontsteking. Een week later brachten ze haar naar de Noorderbegraafplaats. In het graf van vader en moeder.

De vroege dood van deze laatsten en het sterven van Hilje had niet nagelaten een stempel te drukken op Egbert Bijmolt. Hij was steeds te ernstig voor zijn leeftijd, zocht haast geen ontspanning, voste, om met glans eindexamen Gymnasium af te leggen.

Sinds lang stond zijn besluit vast: predikant worden. Dus toog hij naar Amsterdam; stond er op, uit eigen middelen studie en kamerhuur te betalen.

De omgang met medestudenten, vooral met den vroolijken Kees Veringa, had hem ietwat opgemonderd. Maar de ondergrond van diepen ernst, vaak melancholie, blééf.

De engel des doods maaide voort in de familie; oom Maarten stierf en in het groote huis op den Heereweg bleef tante Marie alleen wonen, genietend, als Egbert met vacantie thuis kwam.

Toen kwam Thilde Vrijman in zijn leven. Thilde, de oudste dochter van Tjake Vrijman.

De trein snelt voort over de kale Drentsche hei. Egbert kijkt op zijn polshorloge. Prachtig op tijd. Gelukkig voor Thilde, die straks natuurlijk op het perron staat te trappelen, als de trein één minuut over tijd is.

De draad van zijn gedachten is gebroken. Hij knoopt weer samen.

Ja, natuurlijk! Mijnheer Vrijman zal vaderlijk zeggen: „En nu néém je het er eens even van, je hebt stevig geblokt en de rust wel verdiend. En dan ga je weer aan den slag. Je studeert verder, kerel!”

Egbert lacht stil voor zich heen. Goeie kerel, die meneer Vrijman. Goeie zakenman ook. Met niets dan zijn hersens en zijn handen begonnen en nu een zaak, die klinkt als een klok. Man „in bonis” zooals de menschen zeggen. Och, hij laat er zich niet op vóórstaan, maar hij voelt zich toch wel een weinig méér dan zijn lieve vrouw, die de eenvoud zélf is gebleven.

Moeder Vrijman — ja, hij zegt „moeder” en tegen mijnheer Vrijman „vader.” Zooals zijn eigen moeder — flauw herinnert hij haar zich — zóó is moeder Vrijman. Zij vertroetelt hem, alsof hij haar bloedeigen zoon is. Zij kan niet meer houden van Ruurd, haar jongen, dan van Egbert, haar aanstaanden schoonzoon.

Ze hebben bij de Vrijmans eens ernstig gepraat over zijn toekomst. Toen hebben ze hem aangepord: als je nu kandidaat bent, doe je preparator, om zoo nu en dan eens te kunnen preeken, maar je stelt je niet beroepbaar; ga je talenten niet direct begraven in de pastorie van een nest van een dorp; jij met je gaven en talenten, je moet er toch mee woeken.....

Een dag later was hij alleen met mevrouw Vrijman.

„Wat zou ik doen, moeder?”

„Wat je hart je ingeeft, jongen. Niet, wat de menschen zeggen. Je wilt aan 't werk, niet?”

Thilde Vrijman

door H. KINGMANS

I. De kandidaat.

Over de IJsselbrug ratelt de sneltrein Amersfoort-Zwolle-Groningen. Nog even en links het „Engelsche Werk” van Zwolle.

In de coupé's komt beweging. Reizigers, die zich gereed maken uit te stappen.

„Dus, Bertus, we houden het voor afgesproken: over veertien dagen kom ik je opzoeken. Je krijgt nog wel een levensteeken.”

Kees Veringa is opgestaan, bergt zijn pijp op, trekt jas aan, zet hoed op en grijpt actetasch uit het net.

„All right,” antwoordt Egbert Bijmolt.

„Is dat onvervalscht Groningsch soms?”

„Zooiets.”

Een contrast in den coupé: een lange, slanke jongeman met donker, ernstig uiterlijk, ravenzwart haar en donkerbruine oogen (Egbert Bijmolt) en een vrij korte, tamelijk gezette gestalte, hoog blond haar, blauwe oogen, oolijk gezicht (Kees Veringa).

Maar ook overeenkomst: vanavond staat in de couranten: Geslaagd voor cand.-examen Theologie: E. Bijmolt, Groningen en C. Veringa, Zwolle.

De remmen knarsen tegen de wielen en onder de overkapping van het Zwolsche station staat de trein stil.

Een stevige handdruk, een groet, Kees Veringa springt op het perron. De ander oogt hem na, verliest hem even in het gedrang van gaande en komende mensen. Maar dan..... Kees en zijn meisje. Een omhelzing. Kees gebaart. Ze komen op den coupé af. Egbert staat in de open deur.

„Ik zeg: Riek, even terug, Bertus gelukwensen. Cum laude. Goeie morgen.”

Riek Bosman geeft lachend een hand: „Bijmolt, gefeliciteerd, hoor. Dat zit er op, hé? En kijk nu maar niet zoo jaloersch, man. Over anderhalf uur daveret het perron in Groningen.”

Egbert Bijmolt lacht zonnig nu. Een oogenblik later is het jonge paar verdwenen.

Egbert Bijmolt koopt een courant en slaat de Kerken Schoolrubriek op. Ja: Cand.-examen Theologie..... Je hebt het gezien van je mede-studenten, die wat verder waren. „En nu sta je daar zélf, Bertus,” zou Kees zeggen. Allen noemen hem Egbert, bij zijn vollen naam; Kees, altijd buitenissig, zegt: Bertus.

De deur van den coupé wordt dichtgeklapt. En eenige tellen later zoekt de trein Meppel op.

Bijmolts blik dwaalt van de courant naar de weilanden links en rechts, die onder water staan, een troosteloos gezicht. En toch ziet hij dat niet.

„As je nou verstandig bent, dan ga je aanpakken, jij kunt het doen, ik bezit geen sou,” heeft Kees zooeven in den trein nog gezegd.

„Stel je nu niet beroepbaar, man. Over een jaar of twee, drie Doctor Bijmolt, dat klinkt niet kwaad.”

Bijmolt glimlacht. Bij de Vrijmans zouden ze het ook wel willen, dat hij „doorjoeg.” Mijnheer Vrijman vooral, Thilde ook wel, maar die hinkt toch op twee gedachten: Doctor is mooi, het stáát, zei ze eens, maar een pastorie, een eigen nestje, dat je geheel naar je smaak kunt inrichten, lokt toch ook wel aan. Tante Vossius zou het eigenlijk toch ook wel willen: „Jongen, je bent een gezelligheid in huis; je vroolijkt mijn eenzaam

vrouwenleven wat op; het laatste jaar is fijn geweest, ook als je met Thilde bij mij was.”

Het laatste jaar heeft Egbert Bijmolt „thuis” gewerkt. „Thuis,” dat is bij tante Marie Vossius, geboren De Blécourt, op den Heereweg.

Dat is al jaren zijn thuis. Vader en moeder zijn overleden, toen Egbert nog geen tien jaar was. Met zijn zusje van zeven kwam hij bij oom en tante Vossius. Oom Maarten werd voogd over de beide kinderen, nam ze ook in huis op. Hij kon het financieel wel doen. Bovendien waren de kinderen Bijmolt niet onbemiddeld.

In het jaar, dat Egbert naar het Willem Lodewijk Gymnasium in de Oosterstraat zou gaan, werd zijn zusje Hilje ziek, longontsteking. Een week later brachten ze haar naar de Noorderbegraafplaats. In het graf van vader en moeder.

De vroege dood van deze laatsten en het sterven van Hilje had niet nagelaten een stempel te drukken op Egbert Bijmolt. Hij was steeds te ernstig voor zijn leeftijd, zocht haast geen ontspanning, voste, om met glans eindexamen Gymnasium af te leggen.

Sinds lang stond zijn besluit vast: predikant worden. Dus toog hij naar Amsterdam; stond er op, uit eigen middelen studie en kamerhuur te betalen.

De omgang met medestudenten, vooral met den vroolijken Kees Veringa, had hem ietwat opgemonderd. Maar de ondergrond van diepen ernst, vaak melancholie, bleéf.

De engel des doods maaide voort in de familie; oom Maarten stierf en in het groote huis op den Heereweg bleef tante Marie alleen wonen, genietend, als Egbert met vakantie thuis kwam.

Toen kwam Thilde Vrijman in zijn leven. Thilde, de oudste dochter van Tjake Vrijman.

De trein snelt voort over de kale Drentsche hei. Egbert kijkt op zijn polshorloge. Prachtig op tijd. Gelukkig voor Thilde, die straks natuurlijk op het perron staat te trapelen, als de trein één minuut over tijd is.

De draad van zijn gedachten is gebroken. Hij knoopt weer samen.

Ja, natuurlijk! Mijnheer Vrijman zal vaderlijk zeggen: „En nu néém je het er eens even van, je hebt stevig geblokt en de rust wel verdiend. En dan ga je weer aan den slag. Je studeert verder, kerel!”

Egbert lacht stil voor zich heen. Goeie kerel, die meneer Vrijman. Goeie zakenman ook. Met niets dan zijn hersens en zijn handen begonnen en nu een zaak, die klinkt als een klok. Man „in bonis” zooals de menschen zeggen. Och, hij laat er zich niet op vóórstaan, maar hij voelt zich toch wel een weinig méér dan zijn lieve vrouw, die de eenvoud zélf is gebleven.

Moeder Vrijman — ja, hij zegt „moeder” en tegen mijnheer Vrijman „vader.” Zooals zijn eigen moeder — flauw herinnert hij haar zich — zóó is moeder Vrijman. Zij vertroetelt hem, alsof hij haar bloedeigen zoon is. Zij kan niet meer houden van Ruurd, haar jongen, dan van Egbert, haar aanstaanden schoonzoon.

Ze hebben bij de Vrijmans eens ernstig gepraat over zijn toekomst. Toen hebben ze hem aangepord: als je nu kandidaat bent, doe je preparator, om zoo nu en dan eens te kunnen preeken, maar je stelt je niet beroepbaar; ga je talenten niet direct begraven in de pastorie van een nest van een dorp; jij met je gaven en talenten, je moet er toch mee woeken.....

Een dag later was hij alleen met mevrouw Vrijman.

„Wat zou ik doen, moeder?”

„Wat je hart je ingeeft, jongen. Niet, wat de menschen zeggen. Je wilt aan 't werk, niet?”

Thilde Vrijman

door H. KINGMANS

I. De kandidaat.

Over de IJsselbrug ratelt de sneltrein Amersfoort-Zwolle-Groningen. Nog even en links het „Engelsche Werk” van Zwolle.

In de coupé's komt beweging. Reizigers, die zich gereed maken uit te stappen.

„Dus, Bertus, we houden het voor afgesproken: over veertien dagen kom ik je opzoeken. Je krijgt nog wel een levensteeken.”

Kees Veringa is opgestaan, bergt zijn pijp op, trekt jas aan, zet hoed op en grijpt actetasch uit het net.

„All right,” antwoordt Egbert Bijmolt.

„Is dat onvervalscht Groningsch soms?”

„Zooiets.”

Een contrast in den coupé: een lange, slanke jongeman met donker, ernstig uiterlijk, ravenzwart haar en donkerbruine oogen (Egbert Bijmolt) en een vrij korte, tamelijk gezette gestalte, hoog blond haar, blauwe oogen, oolijk gezicht (Kees Veringa).

Maar ook overeenkomst: vanavond staat in de couranten: Geslaagd voor cand.-examen Theologie: E. Bijmolt, Groningen en C. Veringa, Zwolle.

De remmen knarsen tegen de wielen en onder de overkapping van het Zwolsche station staat de trein stil.

Een stevige handdruk, een groet, Kees Veringa springt op het perron. De ander oogt hem na, verliest hem even in het gedrang van gaande en komende mensen. Maar dan..... Kees en zijn meisje. Een omhelzing. Kees gebaart. Ze komen op den coupé af. Egbert staat in de open deur.

„Ik zeg: Riek, even terug, Bertus gelukwensen. Cum laude. Goeie morgen.”

Riek Bosman geeft lachend een hand: „Bijmolt, gefeliciteerd, hoor. Dat zit er op, hé? En kijk nu maar niet zoo jaloersch, man. Over anderhalf uur daveret het perron in Groningen.”

Egbert Bijmolt lacht zonnig nu. Een oogenblik later is het jonge paar verdwenen.

Egbert Bijmolt koopt een courant en slaat de Kerken Schoolrubriek op. Ja: Cand.-examen Theologie..... Je hebt het gezien van je mede-studenten, die wat verder waren. „En nu sta je daar zélf, Bertus,” zou Kees zeggen. Allen noemen hem Egbert, bij zijn vollen naam; Kees, altijd buitenissig, zegt: Bertus.

De deur van den coupé wordt dichtgeklapt. En eenige tellen later zoekt de trein Meppel op.

Bijmolts blik dwaalt van de courant naar de weilanden links en rechts, die onder water staan, een troosteloos gezicht. En toch ziet hij dat niet.

„As je nou verstandig bent, dan ga je aanpakken, jij kunt het doen, ik bezit geen sou,” heeft Kees zooeven in den trein nog gezegd.

„Stel je nu niet beroepbaar, man. Over een jaar of twee, drie Doctor Bijmolt, dat klinkt niet kwaad.”

Bijmolt glimlacht. Bij de Vrijmans zouden ze het ook wel willen, dat hij „doorjoeg.” Mijnheer Vrijman vooral, Thilde ook wel, maar die hinkt toch op twee gedachten: Doctor is mooi, het stáát, zei ze eens, maar een pastorie, een eigen nestje, dat je geheel naar je smaak kunt inrichten, lokt toch ook wel aan. Tante Vossius zou het eigenlijk toch ook wel willen: „Jongen, je bent een gezelligheid in huis; je vroolijkt mijn eenzaam

vrouwenleven wat op; het laatste jaar is fijn geweest, ook als je met Thilde bij mij was.”

Het laatste jaar heeft Egbert Bijmolt „thuis” gewerkt. „Thuis,” dat is bij tante Marie Vossius, geboren De Blécourt, op den Heereweg.

Dat is al jaren zijn thuis. Vader en moeder zijn overleden, toen Egbert nog geen tien jaar was. Met zijn zusje van zeven kwam hij bij oom en tante Vossius. Oom Maarten werd voogd over de beide kinderen, nam ze ook in huis op. Hij kon het financieel wel doen. Bovendien waren de kinderen Bijmolt niet onbemiddeld.

In het jaar, dat Egbert naar het Willem Lodewijk Gymnasium in de Oosterstraat zou gaan, werd zijn zusje Hilje ziek, longontsteking. Een week later brachten ze haar naar de Noorderbegraafplaats. In het graf van vader en moeder.

De vroege dood van deze laatsten en het sterven van Hilje had niet nagelaten een stempel te drukken op Egbert Bijmolt. Hij was steeds te ernstig voor zijn leeftijd, zocht haast geen ontspanning, voste, om met glans indexamen Gymnasium af te leggen.

Sinds lang stond zijn besluit vast: predikant worden. Dus toog hij naar Amsterdam; stond er op, uit eigen middelen studie en kamerhuur te betalen.

De omgang met medestudenten, vooral met den vroolijken Kees Veringa, had hem ietwat opgemonderd. Maar de ondergrond van diepen ernst, vaak melancholie, bleéf.

De engel des doods maaide voort in de familie; oom Maarten stierf en in het groote huis op den Heereweg bleef tante Marie alleen wonen, genietend, als Egbert met vakantie thuis kwam.

Toen kwam Thilde Vrijman in zijn leven. Thilde, de oudste dochter van Tjake Vrijman.

De trein snelt voort over de kale Drentsche hei. Egbert kijkt op zijn polshorloge. Prachtig op tijd. Gelukkig voor Thilde, die straks natuurlijk op het perron staat te trapelen, als de trein één minuut over tijd is.

De draad van zijn gedachten is gebroken. Hij knoopt weer samen.

Ja, natuurlijk! Mijnheer Vrijman zal vaderlijk zeggen: „En nu néém je het er eens even van, je hebt stevig geblokt en de rust wel verdiend. En dan ga je weer aan den slag. Je studeert verder, kerel!”

Egbert lacht stil voor zich heen. Goeie kerel, die meneer Vrijman. Goeie zakenman ook. Met niets dan zijn hersens en zijn handen begonnen en nu een zaak, die klinkt als een klok. Man „in bonis” zooals de menschen zeggen. Och, hij laat er zich niet op vóórstaan, maar hij voelt zich toch wel een weinig méér dan zijn lieve vrouw, die de eenvoud zélf is gebleven.

Moeder Vrijman — ja, hij zegt „moeder” en tegen mijnheer Vrijman „vader.” Zooals zijn eigen moeder — flauw herinnert hij haar zich — zóó is moeder Vrijman. Zij vertroetelt hem, alsof hij haar bloedeigen zoon is. Zij kan niet meer houden van Ruurd, haar jongen, dan van Egbert, haar aanstaanden schoonzoon.

Ze hebben bij de Vrijmans eens ernstig gepraat over zijn toekomst. Toen hebben ze hem aangepord: als je nu kandidaat bent, doe je preparator, om zoo nu en dan eens te kunnen preeken, maar je stelt je niet beroepbaar; ga je talenten niet direct begraven in de pastorie van een nest van een dorp; jij met je gaven en talenten, je moet er toch mee woeken.....

Een dag later was hij alleen met mevrouw Vrijman.

„Wat zou ik doen, moeder?”

„Wat je hart je ingeeft, jongen. Niet, wat de menschen zeggen. Je wilt aan 't werk, niet?”

Thilde Vrijman

door H. KINGMANS

I. De kandidaat.

Over de IJsselbrug ratelt de sneltrein Amersfoort-Zwolle-Groningen. Nog even en links het „Engelsche Werk” van Zwolle.

In de coupé's komt beweging. Reizigers, die zich gereed maken uit te stappen.

„Dus, Bertus, we houden het voor afgesproken: over veertien dagen kom ik je opzoeken. Je krijgt nog wel een levensteeken.”

Kees Veringa is opgestaan, bergt zijn pijp op, trekt jas aan, zet hoed op en grijpt actetasch uit het net.

„All right,” antwoordt Egbert Bijmolt.

„Is dat onvervalscht Groningsch soms?”

„Zooiets.”

Een contrast in den coupé: een lange, slanke jongeman met donker, ernstig uiterlijk, ravenzwart haar en donkerbruine oogen (Egbert Bijmolt) en een vrij korte, tamelijk gezette gestalte, hoog blond haar, blauwe oogen, oolijk gezicht (Kees Veringa).

Maar ook overeenkomst: vanavond staat in de couranten: Geslaagd voor cand.-examen Theologie: E. Bijmolt, Groningen en C. Veringa, Zwolle.

De remmen knarsen tegen de wielen en onder de overkapping van het Zwolsche station staat de trein stil.

Een stevige handdruk, een groet, Kees Veringa springt op het perron. De ander oogt hem na, verliest hem even in het gedrang van gaande en komende mensen. Maar dan..... Kees en zijn meisje. Een omhelzing. Kees gebaart. Ze komen op den coupé af. Egbert staat in de open deur.

„Ik zeg: Riek, even terug, Bertus gelukwensen. Cum laude. Goeie morgen.”

Riek Bosman geeft lachend een hand: „Bijmolt, gefeliciteerd, hoor. Dat zit er op, hé? En kijk nu maar niet zoo jaloersch, man. Over anderhalf uur daveret het perron in Groningen.”

Egbert Bijmolt lacht zonnig nu. Een oogenblik later is het jonge paar verdwenen.

Egbert Bijmolt koopt een courant en slaat de Kerken Schoolrubriek op. Ja: Cand.-examen Theologie..... Je hebt het gezien van je mede-studenten, die wat verder waren. „En nu sta je daar zélf, Bertus,” zou Kees zeggen. Allen noemen hem Egbert, bij zijn vollen naam; Kees, altijd buitenissig, zegt: Bertus.

De deur van den coupé wordt dichtgeklapt. En eenige tellen later zoekt de trein Meppel op.

Bijmolts blik dwaalt van de courant naar de weilanden links en rechts, die onder water staan, een troosteloos gezicht. En toch ziet hij dat niet.

„As je nou verstandig bent, dan ga je aanpakken, jij kunt het doen, ik bezit geen sou,” heeft Kees zooeven in den trein nog gezegd.

„Stel je nu niet beroepbaar, man. Over een jaar of twee, drie Doctor Bijmolt, dat klinkt niet kwaad.”

Bijmolt glimlacht. Bij de Vrijmans zouden ze het ook wel willen, dat hij „doorjoeg.” Mijnheer Vrijman vooral, Thilde ook wel, maar die hinkt toch op twee gedachten: Doctor is mooi, het stáát, zei ze eens, maar een pastorie, een eigen nestje, dat je geheel naar je smaak kunt inrichten, lokt toch ook wel aan. Tante Vossius zou het eigenlijk toch ook wel willen: „Jongen, je bent een gezelligheid in huis; je vroolijkt mijn eenzaam

vrouwenleven wat op; het laatste jaar is fijn geweest, ook als je met Thilde bij mij was.”

Het laatste jaar heeft Egbert Bijmolt „thuis” gewerkt. „Thuis,” dat is bij tante Marie Vossius, geboren De Blécourt, op den Heereweg.

Dat is al jaren zijn thuis. Vader en moeder zijn overleden, toen Egbert nog geen tien jaar was. Met zijn zusje van zeven kwam hij bij oom en tante Vossius. Oom Maarten werd voogd over de beide kinderen, nam ze ook in huis op. Hij kon het financieel wel doen. Bovendien waren de kinderen Bijmolt niet onbemiddeld.

In het jaar, dat Egbert naar het Willem Lodewijk Gymnasium in de Oosterstraat zou gaan, werd zijn zusje Hilje ziek, longontsteking. Een week later brachten ze haar naar de Noorderbegraafplaats. In het graf van vader en moeder.

De vroege dood van deze laatsten en het sterven van Hilje had niet nagelaten een stempel te drukken op Egbert Bijmolt. Hij was steeds te ernstig voor zijn leeftijd, zocht haast geen ontspanning, voste, om met glans indeexamen Gymnasium af te leggen.

Sinds lang stond zijn besluit vast: predikant worden. Dus toog hij naar Amsterdam; stond er op, uit eigen middelen studie en kamerhuur te betalen.

De omgang met medestudenten, vooral met den vroolijken Kees Veringa, had hem ietwat opgemonderd. Maar de ondergrond van diepen ernst, vaak melancholie, bleéf.

De engel des doods maaide voort in de familie; oom Maarten stierf en in het groote huis op den Heereweg bleef tante Marie alleen wonen, genietend, als Egbert met vacantie thuis kwam.

Toen kwam Thilde Vrijman in zijn leven. Thilde, de oudste dochter van Tjake Vrijman.

De trein snelt voort over de kale Drentsche hei. Egbert kijkt op zijn polshorloge. Prachtig op tijd. Gelukkig voor Thilde, die straks natuurlijk op het perron staat te trapelen, als de trein één minuut over tijd is.

De draad van zijn gedachten is gebroken. Hij knoopt weer samen.

Ja, natuurlijk! Mijnheer Vrijman zal vaderlijk zeggen: „En nu néém je het er eens even van, je hebt stevig geblokt en de rust wel verdiend. En dan ga je weer aan den slag. Je studeert verder, kerel!”

Egbert lacht stil voor zich heen. Goeie kerel, die meneer Vrijman. Goeie zakenman ook. Met niets dan zijn hersens en zijn handen begonnen en nu een zaak, die klinkt als een klok. Man „in bonis” zooals de menschen zeggen. Och, hij laat er zich niet op vóórstaan, maar hij voelt zich toch wel een weinig méér dan zijn lieve vrouw, die de eenvoud zélf is gebleven.

Moeder Vrijman — ja, hij zegt „moeder” en tegen mijnheer Vrijman „vader.” Zooals zijn eigen moeder — flauw herinnert hij haar zich — zóó is moeder Vrijman. Zij vertroetelt hem, alsof hij haar bloedeigen zoon is. Zij kan niet meer houden van Ruurd, haar jongen, dan van Egbert, haar aanstaanden schoonzoon.

Ze hebben bij de Vrijmans eens ernstig gepraat over zijn toekomst. Toen hebben ze hem aangepord: als je nu kandidaat bent, doe je preparatorioir, om zoo nu en dan eens te kunnen preeken, maar je stelt je niet beroepbaar; ga je talenten niet direct begraven in de pastorie van een nest van een dorp; jij met je gaven en talenten, je moet er toch mee woeken.....

Een dag later was hij alleen met mevrouw Vrijman.

„Wat zou ik doen, moeder?”

„Wat je hart je ingeeft, jongen. Niet, wat de menschen zeggen. Je wilt aan 't werk, niet?”

TWEEËRLEI GROOTE MANNEN

II. MENSCHEN IN DE SCHADUW

Er zijn gelukkig ook andere groote mannen!

„Sedert de moderne publiciteitsmethoden met behulp van bloc-note en camera al wat er op de wereld gebeurt aan de openbaarheid hebben prijsgegeven, zou men kunnen meenen, dat er, althans in principe, geen werkelijk belangrijke menschen meer in de schaduw der onbekendheid verborgen blijven.

„En wie eenmaal tot deze overtuiging is gekomen, gaat licht een stap verder en beschouwt de mate van bekendheid, waarin zich deze of gene figuur verheugen mag, als een graadmeter voor de betekenis zijner persoonlijkheid,” zoo begint Roel Houwink zijn inleiding tot den leerzamen bundel „Menschen in de schaduw,” bij D. A. Daamen verschenen, in een keurige uitgave.

In een tiental studies worden figuren, ten onrechte te weinig bekend geworden of gebleven, wat meer naar voren gebracht.

Staatslieden, predikanten, letterkundigen, schilders, musici, menschenredders, filantropen, zendelingen.

Hoevelen gaan er niet in stilte hun weg, zonder buiten eigen kring bekend te raken. Een hoogleeraar, die een middel uitvindt tot redding der menschheid, stapt onopgemerkt en onbekend uit zijn trein, maar een bokskampioen of wielrenner wordt omstuwed door honderden enthousiasten, op de schouders van hun vereerders omkranst over het perron gedragen.

De dagbladen houden u van den nieuwsten hoed en de lievelingsgerechten van Greta Garbo volledig op de hoogte, doch terecht betwijfelt Roel Houwink het, „of de besognes van de „groote” Garbo te vergelijken zijn met de dagelijkse werkzaamheden van de duizenden tikstertjes, die overal ter wereld iederen morgen het zooveelste blaadje in hun machine draaien, om maar te zwijgen van den gemechaniseerden arbeid der fabrieksmeisjes, terwijl wij dan bovendien het verschil tusschen het „honorarium” van Greta Garbo en het salaris van juffrouw Pieterse maar buiten beschouwing laten.”

Er is verschil in werkwijze bij het tiental biografen, die dezen bundel bijeenbrachten. Er zijn er, die één bepaalde figuur belichten (Hermanides, Smulders, Willem Witsen, Ds Haspels b.v.), er zijn er ook die een bepaald type collectief behandelen.

Zooals b.v. H. Th. de Booy zijn sympathieke „Kerels van de kust” teekent, de moedige redders, die er in wilde stormnachten onversaagd op uittrekken, vaak met den inzet van hun eigen leven, om in nood verkeerende medemenschen te redden.

Typologisch is ook bedoeld het uitstekende artikel van Ds W. A. Hoek, over Ds J. W. Swaan, een Achterhoeksche predikant. Want wel beschrijft hij het leven van dezen predikant, die zijn heele leven vergeten en onbekend, op een achterafplaatsje doorbrengt, maar er valt eigenlijk zoo weinig feitelijks te vermelden, en zooveel wat deze gemeen had met alle collega's in dezelfde omstandigheden, dat het toch een „daad van eenvoudige rechtvaardigheid” geworden is aan al die stille, trouwe zieleherders, wier naam niet onder de redacties van kerkelijke bladen voorkomt, die niet gevierde redenaars worden op grootstads-kansels, die niet voor de radio spreken, of met winterlezingen stad en land afreizen.

Geen grooten op politiek of sociaal terrein, maar enkel: herder van de hun toevertrouwde kleine kudde.

Het belangrijkste lijkt mij 't artikel van Dr K. Heeroma over den predikant-literator Ds G. F. Haspels, den laten tachtiger, den eenigen echten „Christelijken tachtiger,” naast misschien mevrouw Kuiper-Van Oordt en G. C. van As. Instructief is de studie over Dr Hermanides, door Dr A. Hymans, den Christen medicus van groot formaat, die zonder de doleantie, en de kleine gepikeerdheid van Dr A. Kuiper — ook groote mannen kunnen soms klein zijn in hun persoonlijke gevoeligheden — stellig de aangewezen

man geweest was, om een hoogleeraarsstoel aan de V.U. te bezetten.

Mevrouw Van Hoogstraten-Schoch brengt ons Freule Teding van Berkhout nader, de onvermoeide voorvechtster voor betere verpleging en verzorging van lijders aan vallende ziekte. Een typische figuur uit den na-reveiltijd (O. G. Heldring, e.a.)

Het minst geslaagd acht ik de breedsprakig-taaie en weinig belangrijke beschrijving van een figuur als Keuchenius, door Bruins Slot.

Dit boek, dat dubbel aantrekkelijk gemaakt wordt door de vele zeldzame, vaak nooit eerder gepubliceerde foto's, handschriften en documenten, brengt een verheugende variatie in de seriereeksen, die de laatste jaren steeds verschijnen, met een groot formaat platenboek als openingsnummer van den jaargang. Men kijkt dat eens door, grast duint eens wat in de vaak onbelangrijke proza-bijdragen, en laat het verder vergeten staan in de boekenkast.

Oneindig veel liever is me dit leerzame en interessante verzamelwerk, dat de nieuwe „sleutelreeks” van Daamen opent. En het brengt ons in kennis met een ander soort groote mannen, dan waarvan we in het eerste deel van dit artikel spraken.

„In de wereld heet groot de man, die zonder blikken of blozen duizenden menschenlevens opoffert aan zijn machtsdroom, de man die geschiedenis schrijft!

In de kerk van Christus is groot, hij, die zich buigen wil tot in het slijk der straten, om één enkel mensch op te heffen uit zonde en ellende.

Daarom blijven de namen van de grooten in macht voortleven, doch zoekt ge de namen van de helden des Kruises te vergeefs in de geschiedenisboeken.

En toch weten we dat deze helden verworven hebben hetgeen blijft, eeuwig blijft!

De namen en het werk van deze kruisridders schuilen nog in de vergetelheid, aldus Ds Lugtigheid, — zelfs al tijdens hun leven en worstelend werken.

Slechts in kleinen kring zijn zij bekend — en dan bij Hem, Die de minste daad der liefde tot Hem eeuwig blijft gedenken.

Tweeërlei groote mannen!

Helden van 't kanon, en helden van 't Kruis.

Gode zij dank, dat de hemelsche annalen er anders uitzien dan de aardsche.”

G. J. P.

TER BEVORDERING VAN BIJBELKENNIS

DE CEDER.

Herhaalde malen geeft de ceder den Bijbelschrijvers aanleiding tot vergelijkingen.

Ps. 29 : 5 zegt: De stem des Heeren breekt de cederen; ja, de Heere verbreekt de cederen van den Libanon.

De cederen op de hoogten van den Libanon groeien langzaam. Eeuwen aaneen trotseerden de stammen koude en storm. Mede daardoor werd het hout van de cederen schier onverwoestbaar. Bij het vinden van het oude paleis van den Assyrischen vorst Asurbanipal trof men balken aan van cederhout, die na 2700 jaar opnieuw konden worden gepolijst.

In Ps. 92 : 13 wordt gezegd van den rechtvaardige, dat hij zal wassen als een cederboom op den Libanon.

Statig verheffen zich de reuzen-cederen op den Libanon. Er zijn er bij van wel drieduizend jaar oud. Een ervan heeft een omvang van 14 M. De hoogte bedraagt wel 25 M.

In Hooglied 4 : 11 wordt van den reuk van de kleederen van de bruid gezegd, dat die is als de reuk van den Libanon.

Daarbij moeten wij ook denken aan de cederen. Het hout ervan is doortrokken van olie, waardoor het welriekend geurt. Bij het verbranden van cederhout, ook al is dit eeuwen oud, verspreidt zich een sterke, aangename geur.

S.

Thilde Vrijman

door H. KINGMANS

I. De kandidaat.

Over de IJsselbrug ratelt de sneltrein Amersfoort-Zwolle-Groningen. Nog even en links het „Engelsche Werk” van Zwolle.

In de coupé's komt beweging. Reizigers, die zich gereed maken uit te stappen.

„Dus, Bertus, we houden het voor afgesproken: over veertien dagen kom ik je opzoeken. Je krijgt nog wel een levensteeken.”

Kees Veringa is opgestaan, bergt zijn pijp op, trekt jas aan, zet hoed op en grijpt actetasch uit het net.

„All right,” antwoordt Egbert Bijmolt.

„Is dat onvervalscht Groningsch soms?”

„Zooiets.”

Een contrast in den coupé: een lange, slanke jongeman met donker, ernstig uiterlijk, ravenzwart haar en donkerbruine oogen (Egbert Bijmolt) en een vrij korte, tamelijk gezette gestalte, hoog blond haar, blauwe oogen, oolijk gezicht (Kees Veringa).

Maar ook overeenkomst: vanavond staat in de couranten: Geslaagd voor cand.-examen Theologie: E. Bijmolt, Groningen en C. Veringa, Zwolle.

De remmen knarsen tegen de wielen en onder de overkapping van het Zwolsche station staat de trein stil.

Een stevige handdruk, een groet, Kees Veringa springt op het perron. De ander oogt hem na, verliest hem even in het gedrang van gaande en komende mensen. Maar dan..... Kees en zijn meisje. Een omhelzing. Kees gebaart. Ze komen op den coupé af. Egbert staat in de open deur.

„Ik zeg: Riek, even terug, Bertus gelukwensen. Cum laude. Goeie morgen.”

Riek Bosman geeft lachend een hand: „Bijmolt, gefeliciteerd, hoor. Dat zit er op, hé? En kijk nu maar niet zoo jaloersch, man. Over anderhalf uur daveret het perron in Groningen.”

Egbert Bijmolt lacht zonnig nu. Een oogenblik later is het jonge paar verdwenen.

Egbert Bijmolt koopt een courant en slaat de Kerken Schoolrubriek op. Ja: Cand.-examen Theologie..... Je hebt het gezien van je mede-studenten, die wat verder waren. „En nu sta je daar zélf, Bertus,” zou Kees zeggen. Allen noemen hem Egbert, bij zijn vollen naam; Kees, altijd buitenissig, zegt: Bertus.

De deur van den coupé wordt dichtgeklapt. En eenige tellen later zoekt de trein Meppel op.

Bijmolts blik dwaalt van de courant naar de weilanden links en rechts, die onder water staan, een troosteloos gezicht. En toch ziet hij dat niet.

„As je nou verstandig bent, dan ga je aanpakken, jij kunt het doen, ik bezit geen sou,” heeft Kees zooeven in den trein nog gezegd.

„Stel je nu niet beroepbaar, man. Over een jaar of twee, drie Doctor Bijmolt, dat klinkt niet kwaad.”

Bijmolt glimlacht. Bij de Vrijmans zouden ze het ook wel willen, dat hij „doorjoeg.” Mijnheer Vrijman vooral, Thilde ook wel, maar die hinkt toch op twee gedachten: Doctor is mooi, het stáát, zei ze eens, maar een pastorie, een eigen nestje, dat je geheel naar je smaak kunt inrichten, lokt toch ook wel aan. Tante Vossius zou het eigenlijk toch ook wel willen: „Jongen, je bent een gezelligheid in huis; je vroolijkt mijn eenzaam

vrouwenleven wat op; het laatste jaar is fijn geweest, ook als je met Thilde bij mij was.”

Het laatste jaar heeft Egbert Bijmolt „thuis” gewerkt. „Thuis,” dat is bij tante Marie Vossius, geboren De Blécourt, op den Heereweg.

Dat is al jaren zijn thuis. Vader en moeder zijn overleden, toen Egbert nog geen tien jaar was. Met zijn zusje van zeven kwam hij bij oom en tante Vossius. Oom Maarten werd voogd over de beide kinderen, nam ze ook in huis op. Hij kon het financieel wel doen. Bovendien waren de kinderen Bijmolt niet onbemiddeld.

In het jaar, dat Egbert naar het Willem Lodewijk Gymnasium in de Oosterstraat zou gaan, werd zijn zusje Hilje ziek, longontsteking. Een week later brachten ze haar naar de Noorderbegraafplaats. In het graf van vader en moeder.

De vroege dood van deze laatsten en het sterven van Hilje had niet nagelaten een stempel te drukken op Egbert Bijmolt. Hij was steeds te ernstig voor zijn leeftijd, zocht haast geen ontspanning, voste, om met glans indeexamen Gymnasium af te leggen.

Sinds lang stond zijn besluit vast: predikant worden. Dus toog hij naar Amsterdam; stond er op, uit eigen middelen studie en kamerhuur te betalen.

De omgang met medestudenten, vooral met den vroolijken Kees Veringa, had hem ietwat opgemonderd. Maar de ondergrond van diepen ernst, vaak melancholie, bleéf.

De engel des doods maaide voort in de familie; oom Maarten stierf en in het groote huis op den Heereweg bleef tante Marie alleen wonen, genietend, als Egbert met vakantie thuis kwam.

Toen kwam Thilde Vrijman in zijn leven. Thilde, de oudste dochter van Tjake Vrijman.

De trein snelt voort over de kale Drentsche hei. Egbert kijkt op zijn polshorloge. Prachtig op tijd. Gelukkig voor Thilde, die straks natuurlijk op het perron staat te trapelen, als de trein één minuut over tijd is.

De draad van zijn gedachten is gebroken. Hij knoopt weer samen.

Ja, natuurlijk! Mijnheer Vrijman zal vaderlijk zeggen: „En nu néém je het er eens even van, je hebt stevig geblokt en de rust wel verdiend. En dan ga je weer aan den slag. Je studeert verder, kerel!”

Egbert lacht stil voor zich heen. Goeie kerel, die meneer Vrijman. Goeie zakenman ook. Met niets dan zijn hersens en zijn handen begonnen en nu een zaak, die klinkt als een klok. Man „in bonis” zooals de menschen zeggen. Och, hij laat er zich niet op vóórstaan, maar hij voelt zich toch wel een weinig méér dan zijn lieve vrouw, die de eenvoud zélf is gebleven.

Moeder Vrijman — ja, hij zegt „moeder” en tegen mijnheer Vrijman „vader.” Zooals zijn eigen moeder — flauw herinnert hij haar zich — zóó is moeder Vrijman. Zij vertroetelt hem, alsof hij haar bloedeigen zoon is. Zij kan niet meer houden van Ruurd, haar jongen, dan van Egbert, haar aanstaanden schoonzoon.

Ze hebben bij de Vrijmans eens ernstig gepraat over zijn toekomst. Toen hebben ze hem aangepord: als je nu kandidaat bent, doe je preparator, om zoo nu en dan eens te kunnen preeken, maar je stelt je niet beroepbaar; ga je talenten niet direct begraven in de pastorie van een nest van een dorp; jij met je gaven en talenten, je moet er toch mee woeken.....

Een dag later was hij alleen met mevrouw Vrijman.

„Wat zou ik doen, moeder?”

„Wat je hart je ingeeft, jongen. Niet, wat de menschen zeggen. Je wilt aan 't werk, niet?”

EEN BURGEMEESTERSVROUW, DIE DOOR DEN STADHUISBODE OPGEBELD WERD EN EEN BURGEMEESTER, DIE „PRINS” WAS

„Twaalf Burgemeesters — Vijf honderd Jaar Amsterdam,” zoo luidt de titel van een boek, dat ons dezer dagen werd toegezonden. *) Het is van de hand van twee Amsterdamsche journalisten, M. Sluysen en Fred. Thomas, die voor het laatste hoofdstuk (dat over den tegenwoordigen Burgemeester, den heer Dr W. De Vlucht handelt) een beroep deden op den heer H. Burger, redacteur van „De Standaard”.

In dit laatste hoofdstuk worden eenige onbekende bijzonderheden medegedeeld over Amsterdams eersten burger, die een goeden kijk geven op de figuur en den persoon van dezen verdienstelijken magistraat. Wij laten deze gedeelten hier gaarne volgen.

Het is, zoo lezen we, Jhr. Ruys de Beerenbrouck geweest, op wiens voordracht de heer De Vlucht door Hare Majesteit de Koningin tot Burgemeester benoemd werd. En deze heeft meermalen verklaard: „De Vlucht is mijn beste benoeming geweest”. Hij had vertrouwen in hem en heeft jaren nadien eens gezegd:

„Toen ik den heer De Vlucht vroeg, of hij zich een benoeming tot Burgemeester van de hoofdstad zou laten welgevalen, heeft hij mij geantwoord: „Ja”. Ik wist dat ik, wanneer hij „Ja” zei, mij volkomen op hem zou kunnen verlaten. Want als hij zijn schouders onder iets zet, slaagt hij.” Later heeft Burgemeester De Vlucht ons in een particulier gesprek eens gezegd: „Als wij, Christenen, „Ja” zeggen, weten we, dat we dit niet alleen doen in eigen kracht. Dit was ook de reden, dat ik op het oogenblik, waarop ik toestemmend antwoordde, zelfs geen moeilijkheden zag. Ik heb ze tijdens mijn ambtsperiode eigenlijk nooit gezien, omdat ik wist in Wiens dienst ik stond.” En zich herinnerend den avond, waarop hem per brief zijn benoeming werd medegedeeld: „Na den maaltijd las ik Psalm 84, maar genaderd aan de woorden: „De Heere zal genade en eere geven. . . .” kwam de ontroering toch over mij en kon ik niet verder lezen.”

Dit is De Vlucht binnenskamers, zooals de burgerij hem niet kent — de magistraat in de oogenblikken, waarin hij voor belangrijke beslissingen in zijn leven staat. Dan is hij, die anders steeds op de bres staat om de belangen van zijn stad tot het laatst toe te verdedigen, voor wien niets te veel is, zoodra het het hooghouden van het recht geldt, dan is de voorvechter, de strijder, klein voor zijn God. Het zijn de oogenblikken, waarin hij houvast vindt in zijn lievelingspsalm:

Zoo ik niet had geloofd, dat in dit leven
Mijn ziel Gods gunst en hulp genieten zou,
Mijn God, waar was mijn hoop, mijn moed gebleven?
Ik was vergaan in al mijn smart en rouw.
Wacht op den Heer, godvruchte schaar, houd moed!
Hij is getrouw, de bron van alle goed.
Zijn kracht daalt dan in zwakheid op u neer;
Wacht dan, ja wacht; verlaat u op den Heer.

Hier vinden we een gedeelte van den sluier opgelicht, dat het geheim onthult, waardoor deze man, die eerst „onwelkom” was, thans zelfs door zijn tegenstanders gerespecteerd wordt en... door de man „in the street” geacht. „Men” noemt hem „Vader Willem” en ver moeten we in de historie teruggaan om een dergelijken hartelijken bijnaam weer te vinden. Het wijst op algemeene sympathie.

Hij werkt in een tempo. . . .

„Hallo, mevrouw, u spreekt met bode Schoemaker, mevrouw, de oudste bode van het Stadhuis. Spreek ik met mevrouw De Vlucht?”

*) Uitgave: Andries Blitz, Amsterdam.

„Ja, bode, daar spreekt u mee. Heeft de Burgemeester u een boodschap voor mij gegeven?”

„Nee, mevrouw, de Burgemeester heeft mij geen boodschap voor u gegeven; de Burgemeester weet ook niet, dat ik u opbel. U neemt mij m'n vrijpostigheid, hoop ik, niet kwalijk? Maar ik heb een boodschap voor u. . . . ik zou u wel eens graag willen spreken. . . . over den Burgemeester.”

Verwondering bij mevrouw De Vlucht.

„Dat kan, bode; kunnen wij dit onderhoud telefonisch hebben?”

„Graag, mevrouw. . . . Ik wilde u eigenlijk alleen maar zeggen, dat het zoo niet gaat, mevrouw! . . . Een half jaar is mijnheer nu Burgemeester. . . . maar hij werkt in tempo, dat het niet bij te houden is. . . . zoo iets heb ik nog nooit meegemaakt. . . . Het gaat mij niet aan, natuurlijk. . . . Maar u moet het weten. . . . Ik gevoelde mij verplicht u te waarschuwen.”

„Werkt de Burgemeester zóó hard?”

„Och, het is verschrikkelijk, mevrouw. Ik heb nu al heel wat Burgemeesters hier op het Prinsenhof versleten, maar geen die zoo aanpakte als hij. . . . U moet op zijn gezondheid letten. . . . dat kan geen mensch uithouden. . . . Voor het te laat is, wilde ik u dit zeggen. . . .”

„k Zal er op letten, bode. . . . ik beloof het u.”

„U neemt me niet kwalijk, hoop ik? . . . En spreekt u er vooral niet met den Burgemeester over, dat ik u u getelefoneerd heb? . . . Ik meende u te moeten inlichten!”

„k Neem het u in het minst niet kwalijk, bode. Ik ben veeleer blij, dat mijn man ook op het Stadhuis iemand heeft, die zoo voor zijn gezondheid waakt.”

Hiermede was het telefoongesprek, dat een gemoedelijke bode aan het eind van het jaar 1921 met de echtgenoot van zijn directen chef voerde, geëindigd.

Aan den eenen kant van de lijn lachte een begrijpende Burgemeestersvrouw — aan de andere zijde zette een geagiteerde gemeentebode zijn lorgnet weer recht op den neus. . . . het belletje uit de Burgemeesterskamer had gerinkel. . . . er moesten nieuwe portefeuilles en dossiers binnengebracht worden. . . . de stukken waren geteekend.

Mevrouw De Vlucht heeft den Burgemeester over dit onderhoud niet gesproken. . . . het was de brave Schoemaker zelf, die het niet onder zich houden kon. Wanneer hij in zijn glazen hokje achterin de marmeren hall — nimmer heeft hij het verbouwde Prinsenhof mogen zien, daar de dood hem voor dien wegnam — op zijn gemak zijn pijpje stopte en hij vertelde zijn grappen uit de oude doos, nieuw echter uit zijn mond vanwege de vele onverwachte variaties, dan kwam ook bovenstaand verhaal. Dan sloeg hij zich op de dijen en maakte een raren kuitenflicker, waarbij de pandjes van zijn jas jolig achter hem aanzwierden. „Hoe heb ik dat gedaan. . . .?”

„Een humane baas is 't. . . . nooit kijkt-ie zwart. . . . altijd in z'n humeur. . . . net als ik. . . . maar werken doet-ie veel te hard. . . . Moet je zien, wie er nu weer allemaal op m'n lijstje staan om binnen te komen vandaag. . . . veel te veel. . . . veel te veel. . . . Dat kan zoo niet.”

Van den Prins en den Burgemeester.

Bekend is ook de vriendschap, welke Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Hendrik jegens Burgemeester De Vlucht koesterde. Eenmaal brachten Prins en Burgemeester een veertiendaagsche vacantie door in Ragaz, waarvan de volgende anecdote.

Het was in de jaren, dat de Prins en de Burgemeester uiterlijk eenige gelijkenis vertoonden — meermalen is trouwens Prins Hendrik tijdens zijn bezoeken aan Amsterdam voor Burgemeester De Vlucht aangezien. Op een avond maakte de Burgemeester in het Zwitsersche dorpje een wandeling naar een in de buurt gelegen Weinstube, bekend om zijn beroemde landwijnen. De waard meende den Prins der Nederlanden voor zich te zien. Of de Burgemeester al het tegendeel beweerde, hij wilde zich niet laten overtuigen: de waard begreep alles. . . . Zijne Hoogheid reisde incognito. Tot slot werd den Burgemeester de inhoud van een zwaar bestoven flesch aangeboden. Dit moest „Zijne Hoogheid” eens keuren.

Een sterk man was hij nu geworden, lichamelijk, maar ook geestelijk. De oude keizer mocht hem niet, mocht hem minder dan ooit, toen hij zich een vrouw koos uit den gewonen adel. Marie Chotek, een Tsjechische, hofdame en niets meer. Van dit huwelijk had de oude, hooghartige keizer niets, maar dan ook niets willen weten, maar de jonge, onverzettelijke neef zette door en huwde de geliefde van zijn hart... hij is gelukkig met haar geweest, maar het geluk werd verduisterd door de verachtende bejegening van het hof, die deze Chotek bij hoffeesten plaatste achter de onbeduidendste aarts-hertogin. Maar deze was dan ook prinses van den

bloede en Frans Ferdinands vrouw... nu ja, die was eenvoudig „die Chotek.” Is het wonder, dat beide menschen maar het liefst samen waren in de rust en stilte van hun eigen omgeving. Die omgeving was een rustig paleis met eigen toegewijde bedienden en... drie schatten van kinderen. Schatten van kinderen, ja, maar als Frans Ferdinand er naar keek, kwam er in zijn gelukkigen blik toch dikwijls iets sombers: zij waren immers, als geboren uit een morganatisch huwelijk, niet gerechtigd tot de erfopvolging. Want dat had hij aan het hoofd van het Huis moeten beloven, twee dagen vóór zijn huwelijk.

Q. A. DE R.

Het eeuwen oude binnenhof St Egidien te Neurenberg, waar de rust van vroegere tijden nog heerscht en men een prachtig uitzicht heeft over de stad.

Oud-Cairo

IETS OVER HET WERK VAN HET LEGER DES HEILS IN INDIE

I

door MARY POS

Dat eerste contact met het Leger des Heils in Indië was weer even frisch en origineel als zoo menig eerder contact ermede in andere werelddelen.

Op een morgen vertrok ik per ochtendvliegtuig van Batavia naar Bandoeng, waar het Leger zijn hoofdkwartier heeft, alsmede een Kadettenschool en verschillende Tehuizen. Niemand voor mij verwachtede, zie ik tot mijn verrassing op het zonovergoten vliegveld twee vrouwelijke officieren in hun witte uniformen naar mij toekomen om mij af te halen! Het was precies of ik het ouderlijk huis ontvlucht was en dat met het modernste vervoermiddel, hetwelk we kennen, om aan mijn bestemming gekomen juist in de armen van twee zusters van het Leger des Heils te loopen, die er wel voor zouden zorgen, dat ik weer op de plaats, waar ik hoorde, terug kwam! Ze noodigden me vriendelijk uit hen te volgen en hadden reeds een ander vervoermiddel gereed staan, om me naar de stad te brengen. Het was een „Demmo“, die ik thans

616

voor het eerst van mijn leven zag, en die net zooveel op een taxi lijkt als een bokkenwagen. Een soort miniaturbusje, hoog op z'n wielen, met natuurlijk een donkeren chauffeur aan het stuur. We stapten in het krakende gevaarte en hobbelden weg. Soms hielden we gevaarlijk naar een der kanten over en het is me nog altijd een raadsel hoe het vehikel vier volwassen menschen plus eenige flinke koffers naar de stad voerde, zonder onderweg ineens te storten. Maar ik vond dezen intocht in Bandoeng, één van Indië's schoonste steden, allerorigineelst en van onze smalle zijbankjes keken we triomfantelijk door de vierkante gaten in de houten wanden naar buiten en genoten evenveel van de heerlijke omgeving als in een koninklijke Rolls Royce. Bovendien kreeg ik al direct een sterken indruk, dat het geld door het Leger des Heils ook hier niet over den balk wordt gegooid! Ook nu paarde hartelijkheid zich aan eenvoud, een combinatie, zonder welke men zich het Leger niet kan indenken.

Nog later, na het bezoek aan het Hoofdkwartier, bracht een hooggewield karretje met een paard er voor me naar mijn eindbestemming en zette me vergezeld van kapiteine Barbier af aan het bekende Hotel Homan, waar ik in Bandoeng zou logeeren.

Het was ook deze vriendelijke kapiteine, die mij in de komende dagen vergezelde naar eenige Tehuizen van het Leger, o.a. dat voor kinderen en voor grootere jongens. Onvergetelijke uren heb ik hier doorgebracht en een prachtig contact gehad met Kol. Beekhuis, die thans de leider is van het Leger in Indië, dat op de verschillende eilanden in onzen archipel zegenrijk werk verricht voor de lichamelijke en geestelijke opheffing van inheemschen zoowel als van Europeanen.

Het is opvallend zooveel Engelsche en Scandinavische officieren naast Nederlanders in onze koloniën werkzaam zijn en het verbaast me altijd weer, dat al deze menschen van zulke uiteenlopende nationaliteiten en karakters, arbeidend in totaal andere omstandigheden en in zoo verschillende landen, allen dezelfde Leger-des-Heils-sfeer om zich heen hebben, die mij langzamerhand zoo vertrouwd is geworden, een sfeer van zelfverloochening en blijheid, van echt geloof en dapperheid, van rust en tevredenheid, die altijd weer het gevoel geeft aan elke zwerfver of zwerfster in een veilige haven te zijn aangekomen. Om in een kort bestek een duidelijk overzicht te geven van het Leger des Heilswerk in onze koloniën is het misschien goed eenige cijfers uit het verslag over het voorlaatste jaar over te nemen.

In de 7 Tehuizen voor Kinderen werden 438 kinderen verpleegd met 102.029 verpleegdagen.

In 't Ooglijders-Hospitaal te Semarang werden 774 patiënten opgenomen en verpleegd met 41.223 verpleegdagen.

Kinderen der melaatsche kolonisten te Pelantoengan

Thilde Vrijman

door H. KINGMANS

I. De kandidaat.

Over de IJsselbrug ratelt de sneltrein Amersfoort-Zwolle-Groningen. Nog even en links het „Engelsche Werk” van Zwolle.

In de coupé's komt beweging. Reizigers, die zich gereed maken uit te stappen.

„Dus, Bertus, we houden het voor afgesproken: over veertien dagen kom ik je opzoeken. Je krijgt nog wel een levensteeken.”

Kees Veringa is opgestaan, bergt zijn pijp op, trekt jas aan, zet hoed op en grijpt actetasch uit het net.

„All right,” antwoordt Egbert Bijmolt.

„Is dat onvervalscht Groningsch soms?”

„Zooiets.”

Een contrast in den coupé: een lange, slanke jongeman met donker, ernstig uiterlijk, ravenzwart haar en donkerbruine oogen (Egbert Bijmolt) en een vrij korte, tamelijk gezette gestalte, hoog blond haar, blauwe oogen, oolijk gezicht (Kees Veringa).

Maar ook overeenkomst: vanavond staat in de couranten: Geslaagd voor cand.-examen Theologie: E. Bijmolt, Groningen en C. Veringa, Zwolle.

De remmen knarsen tegen de wielen en onder de overkapping van het Zwolsche station staat de trein stil.

Een stevige handdruk, een groet, Kees Veringa springt op het perron. De ander oogt hem na, verliest hem even in het gedrang van gaande en komende mensen. Maar dan..... Kees en zijn meisje. Een omhelzing. Kees gebaart. Ze komen op den coupé af. Egbert staat in de open deur.

„Ik zeg: Riek, even terug, Bertus gelukwensen. Cum laude. Goeie morgen.”

Riek Bosman geeft lachend een hand: „Bijmolt, gefeliciteerd, hoor. Dat zit er op, hé? En kijk nu maar niet zoo jaloersch, man. Over anderhalf uur daveret het perron in Groningen.”

Egbert Bijmolt lacht zonnig nu. Een oogenblik later is het jonge paar verdwenen.

Egbert Bijmolt koopt een courant en slaat de Kerken Schoolrubriek op. Ja: Cand.-examen Theologie..... Je hebt het gezien van je mede-studenten, die wat verder waren. „En nu sta je daar zélf, Bertus,” zou Kees zeggen. Allen noemen hem Egbert, bij zijn vollen naam; Kees, altijd buitenissig, zegt: Bertus.

De deur van den coupé wordt dichtgeklapt. En eenige tellen later zoekt de trein Meppel op.

Bijmolts blik dwaalt van de courant naar de weilanden links en rechts, die onder water staan, een troosteloos gezicht. En toch ziet hij dat niet.

„As je nou verstandig bent, dan ga je aanpakken, jij kunt het doen, ik bezit geen sou,” heeft Kees zooeven in den trein nog gezegd.

„Stel je nu niet beroepbaar, man. Over een jaar of twee, drie Doctor Bijmolt, dat klinkt niet kwaad.”

Bijmolt glimlacht. Bij de Vrijmans zouden ze het ook wel willen, dat hij „doorjoeg.” Mijnheer Vrijman vooral, Thilde ook wel, maar die hinkt toch op twee gedachten: Doctor is mooi, het stáát, zei ze eens, maar een pastorie, een eigen nestje, dat je geheel naar je smaak kunt inrichten, lokt toch ook wel aan. Tante Vossius zou het eigenlijk toch ook wel willen: „Jongen, je bent een gezelligheid in huis; je vroolijkt mijn eenzaam

vrouwenleven wat op; het laatste jaar is fijn geweest, ook als je met Thilde bij mij was.”

Het laatste jaar heeft Egbert Bijmolt „thuis” gewerkt. „Thuis,” dat is bij tante Marie Vossius, geboren De Blécourt, op den Heereweg.

Dat is al jaren zijn thuis. Vader en moeder zijn overleden, toen Egbert nog geen tien jaar was. Met zijn zusje van zeven kwam hij bij oom en tante Vossius. Oom Maarten werd voogd over de beide kinderen, nam ze ook in huis op. Hij kon het financieel wel doen. Bovendien waren de kinderen Bijmolt niet onbemiddeld.

In het jaar, dat Egbert naar het Willem Lodewijk Gymnasium in de Oosterstraat zou gaan, werd zijn zusje Hilje ziek, longontsteking. Een week later brachten ze haar naar de Noorderbegraafplaats. In het graf van vader en moeder.

De vroege dood van deze laatsten en het sterven van Hilje had niet nagelaten een stempel te drukken op Egbert Bijmolt. Hij was steeds te ernstig voor zijn leeftijd, zocht haast geen ontspanning, voste, om met glans eindexamen Gymnasium af te leggen.

Sinds lang stond zijn besluit vast: predikant worden. Dus toog hij naar Amsterdam; stond er op, uit eigen middelen studie en kamerhuur te betalen.

De omgang met medestudenten, vooral met den vroolijken Kees Veringa, had hem ietwat opgemonderd. Maar de ondergrond van diepen ernst, vaak melancholie, bleéf.

De engel des doods maaide voort in de familie; oom Maarten stierf en in het groote huis op den Heereweg bleef tante Marie alleen wonen, genietend, als Egbert met vakantie thuis kwam.

Toen kwam Thilde Vrijman in zijn leven. Thilde, de oudste dochter van Tjake Vrijman.

De trein snelt voort over de kale Drentsche hei. Egbert kijkt op zijn polshorloge. Prachtig op tijd. Gelukkig voor Thilde, die straks natuurlijk op het perron staat te trapelen, als de trein één minuut over tijd is.

De draad van zijn gedachten is gebroken. Hij knoopt weer samen.

Ja, natuurlijk! Mijnheer Vrijman zal vaderlijk zeggen: „En nu néém je het er eens even van, je hebt stevig geblokt en de rust wel verdiend. En dan ga je weer aan den slag. Je studeert verder, kerel!”

Egbert lacht stil voor zich heen. Goeie kerel, die meneer Vrijman. Goeie zakenman ook. Met niets dan zijn hersens en zijn handen begonnen en nu een zaak, die klinkt als een klok. Man „in bonis” zooals de menschen zeggen. Och, hij laat er zich niet op vóórstaan, maar hij voelt zich toch wel een weinig méér dan zijn lieve vrouw, die de eenvoud zélf is gebleven.

Moeder Vrijman — ja, hij zegt „moeder” en tegen mijnheer Vrijman „vader.” Zooals zijn eigen moeder — flauw herinnert hij haar zich — zóó is moeder Vrijman. Zij vertroetelt hem, alsof hij haar bloedeigen zoon is. Zij kan niet meer houden van Ruurd, haar jongen, dan van Egbert, haar aanstaanden schoonzoon.

Ze hebben bij de Vrijmans eens ernstig gepraat over zijn toekomst. Toen hebben ze hem aangepord: als je nu kandidaat bent, doe je preparator, om zoo nu en dan eens te kunnen preeken, maar je stelt je niet beroepbaar; ga je talenten niet direct begraven in de pastorie van een nest van een dorp; jij met je gaven en talenten, je moet er toch mee woeken.....

Een dag later was hij alleen met mevrouw Vrijman.

„Wat zou ik doen, moeder?”

„Wat je hart je ingeeft, jongen. Niet, wat de menschen zeggen. Je wilt aan 't werk, niet?”

„Weet u wel, dat u zelf bouwt aan het zieleleven van uw leerlingen? Toen we den eersten morgen bij u in de klas kwamen, liet u zingen Gezang 204: Laat ons saam met Jezus wandelen..... Vooral zoo'n eersten indruk houdt je vast. Ook Juffrouw Landman zoekt meestal mooie verzen uit. Dikwijls zingt de klas eerste stem en begeleidt ze ons met haar mooie alt-stem. Dat geeft wijding aan den morgen. Den laatsten morgen, dien ik verleden week op school was, zongen we het mooie vers van Jacqueline van der Waals: Die mijns harten vrede zijt.... Het: Laat mij willen en niet willen, Wat Gij wilt en niet en wilt....” werd met zó'n overgave gezongen, dat het nog doodstil in de klas was geruimen tijd na het zingen van den laatsten regel.”

Weer werd er op de deur geklopt en kwam het meisje zeggen, dat ze terug was.

„Dan is het dus al half elf, Minny,” zei Juffrouw Hoge-
vorst verbaasd; „ik ga je nu gauw verlaten en kom morgen na school weer bij je terug.”

Voor de tweede maal op den laten herfst-
dag ging Mien Hoge-
vorst haar woning in, maar nu niet zooals van-
middag. Ze voelde niet de eenzaamheid, die haar voor
eenige uren had gekweld. Was het waar, dat je zoo'n
invloed op je kinderen had en nam je in hun leven een
plaats in? Als dat waar was, dan zou ze de liefde, die
ze nu haar Moeder niet meer kon geven, in het vervolg
aan hen geven.

J. H. G. v. d. M.

WEEKOVERPEINZINGEN

De zee, en weer: de zee

Veronderstel dat er iemand is die wat ik schrijf in deze
kolommen gevolgd heeft van toen ik begonnen ben af
dan zal hij misschien zeggen, wanneer hij dit opschrift
leest: „alweer: de zee?” En ik antwoord zonder eenige
schaamte: „ja, alweer!” En ik denk dat ik nog dikwijls tot
dit punt zal terugkeeren, als God mij den tijd geeft. Want
voor mij is de zee het altijd durende wonder, welker aan-
trekkingskracht onuitputtelijk is en welker mysterie veel te
diep is om het in een korten tijd te peilen. Redenen opgeven
voor dit gevoel, zou onmogelijk zijn. Is het omdat er iets
in de zee is van de oneindigheid, waarvan een Fransche
wijsgeer eens gezegd heeft: „Malgré moi l'infini me tour-
mente,”— tegen wil en dank heb ik last van de oneindigheid?
Of is het om een andere reden? Is het omdat, wanneer ik
een Christenman of een Christenvrouw ben, ik geloof dat
deze groote zee bestemd is om eens te verdwijnen en niet
meer te zijn? „En de zee was niet meer.” Ik kan mij dat
nauwelijks indenken. Neem de Middellandsche Zee; voeg
er in gedachten den Indischen Oceaan en nog enkele klei-
nere zeeën aan toe, en ge krijgt een oppervlakte zóo groot,
dat gij u onmogelijk er een voorstelling van kunt maken.
Bekijk den wereldbol; let er op dat de oppervlakte van deze
aarde die bedekt wordt door water, oneindig veel groter
is dan de uitgestrektheid van het vaste land. En realiseer u
dan: al die zeeën zullen eens niet meer zijn.

Maar wat dan? Zal God van de blootgelegde beddin-
gen een Paradijs maken, het Paradijs Gods, op de plaats
waarop Hij het nieuwe Jeruzalem van den hemel op de
aarde zal doen nederdalen? Dat zijn veronderstellingen.
Vragen! Maar ik weet niets meer. En juist het feit dat ik
niets zeker weet aangaande de geheimzinnige zee die zich
nu weer voor mij uitstrekt, versterkt in mij de heilzame
overtuiging dat er een mysterie ligt over alle dingen; dat
wij zelfs den zoom van Zijn gewaad nog niet aangeraakt
hebben; dat er is een „ignoramus et ignorabimus,”— wij
weten niet en zullen niet weten; dat er meer vragen kun-
nen gesteld worden dan bevredigende antwoorden gege-

ven. En dit maakt, dat ik steeds grooter ga denken van
onzen eeuwigen Schepper, maar steeds kleiner over ons-
zelf en onze medemenschen, en over ons vermogen om de
dingen te doorgronden.

De les van de diepte

Nu zit ik aan het strand; ik zie die anders zoo stille water-
vlakte op het oogenblik doorkruist worden door oorlogs-
schepen. Het is een indrukwekkend gezicht. Het zachte
grijs van hun rompen vloeit over in het bleek-blauw van
den hemel er boven.

Ik volg met mijn oogen een onderzeeër, wiens periscope
op het oogenblik boven het water uitsteekt; maar het duurt
slechts heel kort, dan zie ik hem plotseling onderduiken
en verdwijnen. Nu is hij misschien op vijftien of twintig
meter diepte in het water. In den oorlog gebeurt het dik-
wijls dat een onderzeeër een „duik” doet voor een plot-
seling opkomend vijandig schip en dat het schip dan vlak
boven hem voorbijsuist en de bemanning diep in het water
het geronk van de machines boven zich kan hooren. En ik
denk na over zoo'n onderzeeër. En dit is het, wat ik zie.

Het gaat ons in deze bange tijden als de machinisten en
stokers, die in een modernen zeefslag diep onder den
waterspiegel in den buik van een onderzeeër werken
moeten. Het zwaarste in heel hun dienst is: zij weten niet
wat er boven op den zeespiegel plaats vindt, zij hebben
geen overzicht van den gang van den zeefslag, zooals men
die van boven op de kommandobrug heeft, wanneer, even,
heel even, de brug boven het water uitkomt en er een
vluchtige blik geslagen wordt rondom. Zij weten niet: zijn
wij aan de winnende hand of gaat het den ondergang
tegemoet? En toch moeten zij hun dienst doen. Zij zijn
slechts door één ding met den kapitein verbonden, die
boven op de brug den slag bestuurt, n.l. door de korte
bevelen, die hun van boven af gegeven worden: „stoppen,”
„met volle kracht vooruit.” Opdat zij in het helse lawaai
van den slag de bevelen verstaan zouden, worden deze
in de tegenwoordige slagschepen door een schijnwerper
van boven in lichtende letters op den wand van de don-
kere ruimte geworpen, waarin zij hun werk doen.

Zoo nu is het ook met ons. Het moeilijke in onzen tegen-
woordigen tijd is dit: wij zien geen klaar doel vóór ons.
Wij zien niet waarheen het gaat met de wereld en waar-
heen het gaan zal met onszelf. In de ruimte waarin wij ons
werk moeten doen, zien wij den grooten Leider van den
slag niet, die toch zeker boven op de kommandobrug
staat en de wereldgeschiedenis leidt naar Zijn ondoorgron-
delijken wil. Wij hebben niet het overzicht over den gang
van den strijd. Maar dat is ook niet noodig. Heelemaal niet
noodig! Wij hoeven niet naar buiten te zien. Wij moeten
slechts naar boven zien; de bevelen opvangen die Hij
met duidelijke stem of met lichtende letters geeft in de
donkere ruimte waar wij hier beneden werken. Wanneer
wij slechts iederen morgen en iederen avond zulk een
lichtend woord zien stralen, hoe bemoedigd worden wij
dan. „In de wereld zult gij verdrukking lijden, maar hebt
goeden moed, Ik heb de wereld overwonnen.” „Hij zal
geen kwaad gerucht vreezen, zijn hart is vast vertrouwend
op den Heer.” „Wie zal ons scheiden van de liefde van
Christus?”

Het Woord geeft moed. In de donkere plaats van deze
wereld is het een licht dat schijnt.

Zoo kwamen wij in onze gedachten van de zee en haar
diepte tot wat de zee ons leert; van de onderzeeboot
tot de hemelsche werkelijkheid; van de natuurlijke dingen
tot de geestelijke. Maar is dat niet nuttig? Is dat niet het
gebruik, dat wij van de natuurlijke dingen moeten maken?
Is dit niet hetzelfde gebruik dat Jezus Christus er altijd
van maakte, toen Hij in deze wereld met haar diepten, een
mikrokosmos zag, waarin Zijn wetten, Zijn bedoelingen en
volmaakheden zich afspiegelen?

A. G. Barkey Wolf